

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-cultura

Intemeietori: Dr. N. Bălan, Dr. I. Broșu, și D.

Abonamentul:

Pe un an . . . 32 Cor. în vechiul regat 20 Lei
 Pe o jum. de an 16 Cor. " " " 10 Lei
 Pe 3 luni . . . 10 Cor. " " " 6 Lei

Abonamentele să se trimită la adresa:

„GAZETA POPORULUI”, Sibiiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Sibiiu, Strada Urezului Nr. 4

Apare în fiecare Duminecă.

In
 „Asociațiunii”
 St. Sagma & Soco

Spre știre abonaților.

După multă și grea așteptare s'a deschis în sfârșit și circulația de bani pe poștă. Răstimpul din Decembrie și până astăzi a fost pentru gazete timpul de probă. Căci n'a fost lucru puțin să trimiți la atâția abonați gazeta fără ca să primești plată pentru scoaterea ei. Am jertfit tot ce-am putut și numai bunul Dumnezeu știe cum ne-a reușit să-i ținem zilele până astăzi. Acum ne întoarcem și noi către aceia cărora cu toată inima am ținut să le spunem cuvântul nostru și să-i luminăm despre toate, în vremurile acestea de mărire pentru neamul nostru și îi rugăm pe toți aceia cărora le-am trimis foaia peste timpul ce li se cădea, fără întârziere să ne pună pe poștă plata gazetei, pentruca astăzi să le-o putem trimite și pe mai departe.

Socotim că nu se află un singur om, un singur Român, care să treacă cu vederea datoria sa și să uite ce ne datorește. Ar fi cea mai mare nedreptate ce li s'ar putea face unor oameni, cari și-au împlinit datoria muncind cu condeit pentru luminarea și propășirea poporului. Până la 1 Iulie 1919 abonamentul este tot cel vechiu adică pe un an 20 cor., pe o jumătate de an 10 cor. iar pe 3 luni 6 cor.

Incepând însă din 1 Iulie 1919 înainte, din cauza scumpetei mari a tuturor lucrurilor, ne vedem siliți să urcăm și noi prețul gazetei în chipul următor:

Pe un an întreg . . . 32 cor.
 Pe o jumătate de an 16 „
 Pe un sfert de an . . . 10 „

MORALA.

Când privim, sau ne cugetăm la un om, pe care îl știm și-l vedem împodobit, cu frumosul și cinstitul veștmânt al moralității apoi și dușman de ne-ar fi trebuie să te pleci și să te închini lui; pentruca haina cea cinstită a moralității e podoaba tuturor lucrurilor celor folositoare și de cinste, nu numai pentru ori-care om, ci și pentru un neam întreg; ba chiar și pentru un stat.

Fie omul bogat sau sărac, dacă are podoaba moralității toți îl privesc cu drag.

Noi Români din fostul stat maghiar, pentru-că am cârtit contra fărădelegilor și a nedreptăților cari săpau la nimicirea temeliei statului, am fost socotiți de cei mai mari dușmani ai statului și ca răsplată că osândeam fărădelegile și nedreptățile stăpânirii păcătoase, înfundară temnițele cu noi.

În patria, pentru care îți jertfeai sudoarea și-ți versai sângele, numai așa erai suferit, dacă îți călcai pe inima și punându-ți laț pe gură să joci ca ursul ceardașul după zicala împintenaților. Cum e vorba:

Joc de frică
 Pe nimică
 Joc de foame
 Drăguț Doamne;

De nu-i juca,
 Nu-i mânca,
 De nu-i sări
 Nu-i sorbi.

Noi Români din osânditul stat maghiar, am fost un fel de znopi, în cari toată suflarea ungurească începând dela cinstitul (?) ministru, până la cinstitul cocis toți fără nici o cruțare au imblătit ca în năsadă.

Noi eram obiectul și materialul, din care se faureau toate medaliile și decorațiunile multor vagabunzi unguri, ca să se poată ridica la vredniciei și cinste înaintea stăpânirii ungurești.

Acuma însă Sodoma cea ungurească s'a prăbușit și noi am scăpat din Egiptul cel afurisit, și după robie de veacuri ne aflăm în Canaanul cel de demult așteptat și dorit de noi: în Canaanul cel românesc.

Căta vreme știm cu toții că nu mai suntem robi, ci fii ai acestui pământ strămoșesc, datori suntem cu mic cu mare, tinar și bătrân, ca patriei noastre iubite să-i punem cea mai puternică și mai trainică temelie, care să fie cimentată cu puterea moralității; căci numai și numai pe temelia moralității putem întemeia cetatea noastră cea mare, pe care să nu o poată nimici nici cel mai afurisit dușman.

Dela dușmanii și asupritorii noștri am învățat cum trebuie să ne apărăm avutul nostru. Am învățat adică, ca să ne păzim de școala lor: să nu călcăm în urmele lor, de a nedreptăți pe cineva.

Am mai învățat, cum trebuie să ne păzim, ca să nu mai cădem în ghiarele dușmanului; pe căi morale trebuie să purcedem ca să nu urmăm pildelor lor, de a batjocori și nedreptăți pe cei ce-și iubesc patria, legea și neamul.

Noi trebuie să fim cumpătați în toate vorbele noastre, și să nu cercăm a ne umfla ca broasca care a voit să se facă bou, precum a făcut împintenații.

La întărirea temeliei statului nostru, trebuie să lucrăm cu multă înțelepciune. Și, la toate lucrările noastre să fim povățuiți de facia moralității.

Morala cu care lucrau toți slujbași statului maghiar, o știm cu toții. Ei, cu slujbașii lor, erau așa de încrezuți în puterea statului, încât, nici chiar când au văzut că arde casa deasupra lor, nu încetau cu abuzurile și fărădelegile lor.

Un exemplu de morală din timpul din urmă, dela slujbașii de jos, prin care se poate vedea oglinda celor de sus, e și următorul caz:

Intr'un sat curat românesc din județul Albei-inferioare, primarul cel pus la comanda fișpanului, fără voia sătenilor, face în anul trecut a doua recvirăție de bucate. Au fost siliți bieții săteni să dea bucate și aceia cari ș'au fost cumpărat bucate din mari depărțări și cu prețuri de 50—60 coroane ferdela.

Răutăciosul primar, care a adunat bucatele, a dus numai o parte din bucate la locul numit, pentru cari a și ridicat banii. La o parte din săteni nici până astăzi nu le-a mai plătit bucatele; ba și pe cele ce le-a plătit, le-a plătit cu preț scăzut dela prețul maximal. Asta e morală slujbașilor ungurești.

Tot acest „cinsit”, ca să se arete plăcut mai marilor lui, la recvirarea vitelor, lucra anume ca să facă sătenilor cât numai se poate mai mare pagubă. Nu recvira, adică dela cei ce au vite de prisos, ci dela oamenii mai săraci, cari aveau numai câte

2 vite pentru lucru, ca prin aceasta să-i nimicească. Un caz spre lămurire:

Trei familii: tatăl și cu două nurori, a căror soți erau pe front, se foloseau la lucrurile economice cu doi boi. Din motivul că una dintre femei, n'a primit pe „cinstitul“ primar într-o sară în casa sa, ca să o necinstească; a mijlocit de i-a reevirat un bou, și astfel trei familii neajutorate au rămas cu jugul jos.

Din acestea se poate vedea ce dreptate și moralitate propaga stăpânirea ungurească.

Incepând dela cinstitul(?) ministru până la cinstitul cocis, toată haita ungurească, a fost înarmată cu diferite arme contra noastră a Românilor și toți pe întrecute, fără nici o milă și fără motive îmblăteau la cei ce le da pâne.

Arme mârșave și nelegiuite au avut ei contra noastră. Arme și încă arme cinstite, trebuie să avem și noi, dar să nu nimicim pe nimenea, ci să punem temelie puternică României mari, să ne năzuim ca să avem astfel de muncitori, cari pe lângă că ne fac cinstite, să mai aibă și dragoste, cătră împlinirea datorințelor lor: să muncim din râvna înaintării și a cinstei, iar nu de dragul banilor, sau de silă, cum făceau ungurii cu naționalitățile.

La muncă cinstită, pentru ridicarea unui lucru mareț, care are temelie dreptatea și moralitatea, să se imbie ori-ce om cinstit, fără deosebire de naționalitate.

Când noi Români știm, câte jertfe au jertfit moșii și strămoșii noștri, pentru împlinirea dorințelor noastre și ce jertfe au jertfit frații noștri din regat pentru eliberarea noastră, apoi trebuie să se plămădească în sufletul fiecărui român ambiția și datorința, de a lucra pe toate căile posibile, la ridicarea, înflorirea și cinstea României-mari.

Prin faptele noastre morale; prin faptele noastre cinstite și drepte, să ne arătăm vrednicii fii ai României mari.

I. Bota.

Care este situația?

Precum se vede din telegramele mai nouă Germania, după multă șovăire, a luat hotărârea să iscălească contractul de pace. Condițiile ce trebuie să le îplinească, precum am arătat în alți numeri ai gazetei noastre, sunt fără îndoială foarte grele. Germania pierde bani, pământ, drepturi și fala ce-a avut-o până acum. Dar pedeapsa ce i se dă este cu dreptate și fiecă om trebuie să recunoască pagubele și nenorocirile căzute asupra popoarelor din pricina ei. Cu toate acestea însă Franța pare a fi nemulțămîtă. Ei i se pare că a cerut prea puțin pentru suferințele și durerile supraomenești, pe cari a fost nevoită să le indure. Se crede că atunci când contractul va trece prin parlament, unele dintre condițiuni vor fi schimbate spre câștigul ei. Ministrul Clemenceau, în clipa când a înțeles că germanii sunt gata să iscălească, a oftat zicând:

„De 49 de ani aștept clipa aceasta“. Se știe că Clemenceau, care este acum de peste 80 de ani, e singurul deputat rămas în viață dela anii 1871, când nemții i-au biruit pe francezi și care nu se învoia ca Franța să încheie pace cu Germania, deși fusese bătută. Acum s'a răsbunat.

După pacea cu Germania, va veni rândul păcii cu Austria. În legătură cu aceasta cancelarul Renner și-a spus părerea ziarului „Le Journal“, în care declară, că Austria nu poate primi condițiunile aliaților și că, în cazul când ar fi și silită, Austria va cădea în brațele bolșevismului.

Cu alte cuvinte se repetă în tocmai ținuta și amenințările Germaniei, cari însă n'au fost luate în serioasă la Paris, după cum nu vor fi luate în serioasă nici amenințările Austriei. Urmând pilda Germaniei, care a iscălit zilele trecute la Versailles, Austria se va supune și ea, celace nu va întârzia să facă nici Turcia și nici Bulgaria. Ceia-ce cerem și noi este că, în inte-

resul întăririi biruinței comune, să nu se deie prilej de nemulțumire Aliaților alături de cari au luptat împotriva puterilor centrale, fiindcă și după pace, tot în comun, vor avea să vegheze la îndeplinirea condițiilor ce se impun învingătorilor.

Tache Ionescu despre situație

— Situația la Paris. — Italia va iscăli. — Ce i se dă Greciei. — Politica internă: alegerile. —

Fostul ministru Tache Ionescu întorcându-se zilele trecute dela Paris a făcut unele declarații cu privire la situația politică de astăzi.

„Indreptarea“ din București publică următoarea convorbire cu dl Tache Ionescu:

„Când am plecat din Paris, eram sigur că Germania va iscăli pacea, mai ales că, după părerea mea, condițiunile cari i s'au pus, sunt foarte blânde. Văd că așa s'au petrecut lucrurile. Odată cu iscălirea păcii de către Germania, celelalte lucrări ale Conferinței vor merge cu mare repeziciune. Ceilalți învinși nici nu vor mai cerca să trăgănească lucrurile. Probabil că Austriei i se vor face oare care îngăduințe economice. În curând vor fi chemați și Bulgarii, cari și ei încep să amenințe, dar cari, acum când Germania s'a supus, se vor supune fără întârziere. Cu Turcii nu e încă hotărâtă soarta Constantinopolului, căci America pare a nu voi să primească însărcinarea pentru Constantinopol. Dacă America se împotrivesc, se va căuta o altă cale de împăciuire care va aduce cu sine rămânerea Sultanului în Constantinopol.

După cât știu, Grecia va lua Tracia împreună cu Adrianopole și o porțiune însemnată din Asia-Mică.

Serbia va căpăta Strumitza și o mică indreptare de hotar fără însemnătate. Astfel Bulgaria va rămâne un stat de vre o 4 milioane de locuitori.

Credeți că Italia va iscăli pacea?

— Cred că da!

Ce-mi puteți spune despre situația noastră la Conferință?

— ... !!! ... ? ? ...

FOIȘOARĂ

Sfântu Ilie.

Trupele de Cetate se mutaseră de curând la forturi spre marea bucurie a soldaților dela țară și chiar a ofițerilor cari trebuiau să facă în fiecare zi, drumul din oraș la forturi și înapoi, ceea ce era foarte igienic. Dar nici unul nu se bucura mai mult de această mutare decât căpitanul Băltărețu care isbutise cu ajutorul unui grădinar din compania lui să prefacă fortul Porumbacu într-un adevărat paradis.

Un ofițer, deprins cu gospodăria uniformă dela celelalte forturi, nu-și putea crede ochilor când intra în curtea fortului unde comanda și ca militar și ca gospodar căpitanul Băltărețu.

Baracamantul — o urâtă și sărăcăcioasă magazie de scânduri — care servea de adăpost în timp de pace, fusese îmbrăcată în ederă și viță de Canada ale căror tulpini se urcau pe el ca niște șerpi, acoperindu-i fața cu un zid de verdeață. Acest zid nu se întrerupea decât în dreptul ferestrelor care se deschideau ca niște ochi

mari în desiușul de frunze, ce le înconjura și priveau spre trecători uimite, mute, neînțelegătoare. Când unele rămurele creșteau prea mult în spre o feteastră, amenințându-i lumina, ele erau imediat retezate, întocmai cum se reteză la un copil anumite șuvițe de păr care, crescând prea lungi, îi dau în ochi.

Pe pereții de șipci ai unui chiosc, construit pe o ridicătură de pământ, erau conduși trandafiri urcători, iar de jur împrejurul lui: tufișuri de liliac, de clocotici, de caprifoi și de iasomie rădeau ici colea, înbălsămând văzduhul, primăvara.

Vre-o zece—doisprezece plopî piramidali, plantați în fața baracamantului de-a lungul șoselei de centură, cântau mai totdeauna din frunzele lor fără astâmpăr.

Dincoace de șosea, de amândouă părțile drumeacului ce ducea în cancelarie, ronduri de părăluțe și pansele, fășii de mixandre și de nu-mă-uita înveseleau ochii cum se încălzea puțin pământul.

Prin curtea fortului fuseseră trase anumite drumuri care erau strejuite pe amândouă marginile de garduri vii de păducel, împrejmuiuându-se în acest chip și plantațiile de pomi roditori.

La o aripă a fortului era o grădină

de legume iar dincolo de ea, o pajiște verde și veselă, deasă: perie, unde căpitanul aducea din când în când soldații și-i puneă să se ia la luptă, ori să joace mingea.

Cum să nu se bucure deci căpitanul Băltărețu de mutarea la forturi, când el trăia în acest raiu?! Și cum să nu-i crească inima de bucurie când auzea și pe camarazi și pe colonel spunându-i că par'că nu le mai vine să plece dela el?!

Se înțelege că nu se mai ducea seara în oraș, ci dormea la fort.

E adevărat că toate aceste lucruri n'ar fi putut lua ființă fără meșteșugul grădinaresc, dar ele ar fi tănjit, ar fi pirotit, s'ar fi ofilit și ar fi murit încet-încet fără iubirea și grija de fiecare zi, de fiecare ceas a căpitanului. Căci acest ofițer care era foarte aspru, dar foarte drept cu oamenii, iubea cu ardoare pământul cu roadele lui și cerul cu lumina lui. El pedepsea însă cu strășnicie minciuna, despre care spunea că e arma prostului, și trândăvia. Prin pilda neconținută de adevăr și muncă pe care o da el însuși soldaților, prin îngrijirea de foarte aproape de traiul lor, el ajunsese să facă din bateria lui cea dintâi baterie de regiment și căpitanul Băltărețu era socotit cu drept cuvânt ca un om fericit.

Pacea cu Germania s'a iscălit.

Sărbarea iscălirii. — Cuvântarea d-lui Clemenceau. — Cum s'a vestit Franței semnarea contractului.

O telegramă din Lyon sosită Duminecă noaptea vestește oficial încheierea păcii între puterile aliate și asociate cu Germania.

Sărbarea a început la ora 3.10 în galeria oglinzilor dela Versailles, printr'o scurtă cuvântare de introducere a d-lui Clemenceau.

Președintele conferinței de pace atrage luarea aminte că semnăturile ce se vor pune pe contract înseamnă obligațiunea de respectare și aplicare cu dreptate a condițiilor de pace.

După aceasta d-nul Clemenceau a invitat pe cei cinci delegați ai Germaniei să iscălească cei dintâi tratatul de pace, ceea ce aceștia au și făcut.

După aceea tratatul a fost pe rând iscălit de către delegații puterilor aliate și asociate.

Sărbarea semnării, care a durat până la ora 3.45, s'a făcut fără nici o întâmplare deosebită.

La aceeași oră 101 salve de tunuri au vestit la Paris că pacea a fost semnată.

Ungaria și sfaturile de pace.

Scrisoarea d-lui Clemenceau. — Răspunsul lui Béla Kun. — Trupele românești se vor retrage când Ungurii vor părăsi Ceho-Slovacia.

Precum se vede din cele ce urmează, Francezii le-au poruncit Ungurilor să-și retragă trupele din Slovacia și să înceteze orice atacuri. Totdeauna li se aduce la cunoștință și Românilor să se tragă îndărăt dela Tisa până la hotarele pe care i le a hotărât conferința de pace și anume cam pe lângă Oradea-mare, Arad și Bichiș-Ciaba. Până pe la orașele acestea și ceva dincolo de ele se găsește Români. I-a îndatorat încă pe Unguri, ca nu cumva să-i atace pe Români la retragere. Pe urma unei învoielii cu Ungurii, generalul Pelle, care conduce trupele cehilor, le a dat acestora pentru retragere un răgaz de 30 de zile, adică până la 30 Iunie. Gazeta dela București „Viitorul” serie însă că Români nu se pot retrage, până ce Ungurii și Antanta nu le dau puternică cheazășie pentru viitor.

In urma ofensivei ungare contra cehoslovacilor și a declarației lui Bela Kun, că

nu recunoaște hotarele statorite de aliați, căci patria bolșevicilor e lumea întreagă, d-l Clemenceau a trimis guvernului unguresc la 14 Iunie, următoarea scrisoare:

Nota d-lui Clemenceau.

„Puterile aliate și asociate, cari, în depeșă lor dela 7 Iunie, au arătat neclintita lor voință să pună capăt oricărei vărsări de sânge nefolositoare, păstrează cu tărie această hotărâre și cred că țările interesate și guvernele vor contribui la înlăturarea ei. Aliații cred că dorința care călăuzește pe acei cari sunt răspunzători de întâmplările viitoare și pe acei cari au dat loc la vărsări de sânge nefolositoare, este gândul că statorirea unor noi state va fi schimbată printr'o ocupație militară.

Nu e așa. Nici un stat nu va primi drept răsplătă vre-o mărime a ținutului pentru că a prelungit cruzimile războiului și nici chiar întrebuițarea scrupuloasă a mijloacelor de

luptă n'ar putea să miște puterile aliate și asociate ca să schimbe măsurile primite odată.

Prin urmare în interesul păcii și al dreptății ele declară:

1. Că hotarele descrise în depeșile trimise, despart pentru totdeauna Ungaria de Ceho-Slovacia și România.

2. Că armatele acestor state sunt obligate să înceteze imediat luptele și, în timpul cel mai scurt, să se retragă îndărătul liniilor statorite.

Ungurii să-și retragă trupele.

Nota spune apoi că micile îndreptări de hotar în raport cu interesele economice ale statelor vecine se vor putea îndeplini prin învoielii locale și cercetări nepărtinitoare.

Nota poruncește Ungurilor să-și retragă trupele de pe ținutul ceho slovac îndărătul granițelor stabilite pentru Ungaria, dându-le termen de 4 zile, începând dela 14 Iunie. Dacă Ungurii nu ascultă, aliații „vor lua toate măsurile nimerite pentru o pace dreaptă”.

Nota sfârșește astfel:

„Trupele românești se vor retrage în momentul când trupele ungurești vor goi Ceho-Slovacia. Puterile aliate și asociate cer cu tot dinadinsul ca românii să nu fie turburați în timpul acestor mișcări de trupe și ca să nu se facă nici o încercare pentru a-i urmări dincolo de hotarele românești” dela Oradie.

Ce răspunde Bela Kun.

Iată ce a răspuns Bela Kun, cu data de 16 Iunie:

Văzând cererea Antantei de-a opri momentan luptele, guvernul Sfaturilor a dat urmare acestei porunci. Dar, ținând seama de situația de pe frontul ceho-slovac, e cu neputință să se recheme trupele și să se golească ținuturile acestea în timpul statorit de nota d-lui Clemenceau, aceasta sosind abia la 15 Iunie. Dar pentru a împlini dorințele Antantei, am rugat pe comandantul suprem ai republicii Ceho slovace și regatul României să trimită delegați militari la cartierul nostru general sau în oricare alt loc spre a cerceta și regula împlinirea retragerii.

Dar într'o zi, o mare turburare se ridică în sufletul lui: colonelul convocase pe toți comandanții de companii într'o ședință secretă și le aduse la cunoștință că la fortul Ghionoaia au fost prinși niște indivizi suspecți pe când schițau o anumită vedere a lui. Colonelul le recomandă să ia cele mai strașnice măsuri spre a feri forturile de vizitele unor astfel de oaspeți cari ar trebui chiar prinși.

După eșirea dela regiment, ceilalți ofițeri rămaseră în oraș până a doua zi dimineață. Căpitanul plecă însă pușcă la fort. Avea nevoie de liniște și nicăeri nu o găsea decât acolo.

Ajuns la fort, el încredință ordonanței calul și sabia și începu a se plimba prin curte. Se gândea la cele spuse de colonel și la mijloacele de a lupta cu acei nelegiuți cari ar încerca să se apropie de fort spre a-i smulge vre-un secret. Cine să înțeleagă tainicele lor semnale? Cine să le simtă mișcările ușoare ca de pisică? Cine să-i urmărească pas de pas, fără a le da nimic de bănuit? Cine să-i prinză în momentul cel mai potrivit?

Pentru căpitanul Băltărețu urmărirea unui spion care ar căuta să se apropie de fort, se asemăna cu o partidă de șah. Iu-

tocmai ca la acest joc, unul din adversari — spionul — încearcă prin orice mijloc a se apropia de fort, adică de Rege, pe când celălalt adversar trebuie să ia toate măsurile spre a-l împiedeca. Dacă spionul e viclean ca o vulpe, cel ce îl urmărește trebuie să fie și mai viclean. Acesta din urmă trebuie să răsără ca din pământ unde nici cu gândul nu gândești. El trebuie să înțeleagă scopul fiecărei mișcări a spionului și să răspundă cu o mișcare care să-l facă să creadă că are a face cu un prost. Cel ce urmărește un spion, trebuie să pară că doarme, dar de fapt să nu lase nici un amănunt neobservat; trebuie să se îndepărteze din văzul spionului pentru ca în clipa următoare să-i fie pe urme, venind pe altă cale, și trebuie să se arunce ca o panteră asupra lui tocmai când trebuie, spre a nu-l scăpa din mâini.

Cu gândul la aceste lucruri, căpitanul aici nu băgă de seamă când eși din curtea fortului. Apucase pe un drum de țară și după câțva timp se opri și privi în jurul lui.

Sub rodnică desmierdare a soarelui, pământul tresărise înfiorat. Aerul cald al primăverii înmuia depărtările în străvezii mușeline albastrii, iar cerul părea că se înălțase mai mult de-asupra pământului și

parcă fusese văpsit de curând cu un azur fermecător care spăla sufletul de griji chemându-l spre el.

Sătenii eșiseră la câmp: cari arând, cari semănând. Ciocărlile păreau a se juca sburdalnice cu plugarii. Aci săreau înaintea boilor, aci rămăneau în urma plugului, aci se înălțau ca de o svârlițură de băț și întovărășeau ciripind prin văzduh pe cei ce rămăneau pe pământ, aci se urcau la înălțimi unde abia se mai zăreau și de unde porneau ca glonțul, cu capul în jos, cu aripioarele strânse pe lângă corp, fără nici un sgomot, până aproape de pământ, unde cu o mișcare ușoară treceau din pozițiunea de cădere în cea de zbor, începând iar a ciripi.

Mici vietăți se târau pe pământ printre firele de iarba care străluciau în bătaia soarelui și creșteau fără nici un sgomot.

Căpitanul se uita la toate acestea, dar gândul lui nu se îndepărta de cele auzite dela colonel.

Cătră seară se întoarse la fort și ordonă să i se aducă fugarul spre a da o raită prin împrejurimi. În așteptarea lui, chemă pe plutonierul major. Acesta veni într'un suflet, se opri scurt la distanța regulamentară și salută:

Bela Kun arată că până acum Antanta n'a avut nici un prilej să ia cunoștință de dorințele republicei ungurești că n'a comunicat măcar hotarul statorit numai deocamdată. În sfârșit roagă să se facă cererile pe lângă cehi și români spre a se pune capăt vărsării de sânge și a se curma orice cucerire.

Impotriva celorce răspândesc știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca vrednici de pedeapsă:

a) acei cari, fără rea credință, prin locuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, răspândi ori tâlmăci în orice chip știri, fie adevărate, fie din gând, sau păreri cu privire la operațiunile de războiu, situația și aflarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această faptă se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a se spiona, sau trata, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu. 1—5

Prinos generalului Moșoiu.

Zilele trecute d-nele Bârseanu, R. Dragomir și Tordășanu, în numele femeilor române din Sibiu, s'au înfățișat înaintea generalului Moșoiu la Dobriin să-i mulțumească pentru faptele sale de viteaz, săvârșite cu prilejul biruinței strălucite care a secerat-o împotriva Ungurilor. Cu prilejul acesta doamnele din Sibiu i-au trimis și o frumoasă carte de amintire (album) împodobită cu minunate icoane zugrăvite de pictorii (desemnătorii) Albescu și Brăescu, cari înfățișează cu o rară iscusință învingerea trupelor românești și pe vi-

teazul lor comandant, generalul Moșoiu. A fost un gând cât se poate de potrivit și înălțător de suflet, această faptă a femeilor române din Sibiu, cari n'au pregetat și n'au cruțat nici o jertfă pentru de-a arăta generalului Moșoiu recunoștința cea mai aleasă. Trebuie s'o mărturisim fără înconjur că și în privința aceasta sibienele noastre stau în fruntea tuturor doamnelor din alte părți ale Ardealului. Și cu deosebire trebuie să mulțumim în privința aceasta venerabilei matroane d-na Emilia Dr. Rațiu, soția fostului deputat și mare patriot român Dr. Rațiu, care cu toți anii grei ce-i apasă umerii, a rămas totuș cu sufletul vecinic tânăr și gafa pururea să se așeze în slujba neamului românesc, pe care-l iubește și azi cu aceiași dragoste fără de margini.

Precum am aflat generalul Moșoiu a primit cu mare bucurie darul femeilor române, pe care-l va păstra ca pe o scumpă amintire a vremurilor acestora de mărire ale neamului nostru.

Generalul Franchet d'Esperay la Arad și Lugoj.

Marele general francez, care a fost săptămâna trecută oaspele Sibiului, a fost primit în chip strălucit de către arădani, cari i au ieșit spre întâmpinare la gară. Au fost de față peste 40 de mii de Români. Din partea Românilor l a salutat prefectul Dr. Marșieu, iar când a început să grăiască primarul orașului Sárkány salutându-l în numele guvernului, generalul Franchet l'a oprit zicând că în numele cui vorbește, deoarece el recunoaște numai guvernul român.

Frumoasă întâmpinare i s'a făcut generalului și la Lugoj.

La primire a vorbit dl prefect Dr. Dobrin urând bunăvenire marelui oaspe. A mai vorbit părintele protopop Popovici și Dr. Imbroane directorul ziarului „Bánatul”. Dl general Franchet d'Esperay a răspuns, adânc mișcat, mulțumind de frumoasa primire ce i s'a făcut, spunând, că dorințele Românilor cu privire la Bánat în tim-

pul din urmă stau cu mult mai bine, ca în trecut. A adăugat că va da ordin, ca linia de demarcație între sârbi și români în Bánat să se mute la hotarul Torontalului.

Dela Lugoj generalul Franchet a plecat la Orșova și la Seghedin, unde se află trupele franceze, iar la urmă s'a întors din nou la Arad.

Generalul Franchet este un mare prieten al Românilor, despre cari a spus cuvinte de laudă și însuflețire.

Stampilarea banilor.

Despre nedreptatea ce se săvârșește la ștampilarea banilor și care ar putea fi îndreptată din partea Consiliu Dirigent, cetim în „Unirea” următoarele:

La vremea sa am fost arătat, că bine ar fi dacă s'ar ștampila multele coroane ungurești, cari veneau cu năvală în țara noastră. Toate țările din jurul nostru s'au apucat de ștampilare, numai România-mare nu. În sfârșit apoi iată că ne-am trezit și noi și s'a dat o ordonanță, care poruncește să ducem banii ungurești, pe cari îi avem la ștampilare. Ei dar nu toți: nu se primesc adecă cei de 25 și 200 coroane, nu se primesc nici cari tipăriți sunt pe amândouă părțile, dacă e scris pe ei: „Édition a deux” (második kiadás, zweite Auflage), (acuma da!) nu se primește apoi nici un feliu de ban de hârtie dacă e rupt sau lipit, și nici aceia cari sunt deja ștampilați de alte țări.

Și acum să ne dăm bine seamă de nedreptatea cea mare care li se face mai ales țărănilor. Fost-a adecă vremea când primeam cu toții banii tipăriți numai pe o parte, ba în părțile numai acuma ocupate și astăzi se primesc încă, iară banii vechi sunt tot așa de rari ca corbii cei albi. Știu sate de unde bolșevicii unguri au dus aproape toți banii cei tipăriți pe amândouă fețele. Ei vor rămânea săraci viața lor întreagă. Cetesc într'o foaie că o biată văduvă, a cărui bărbat a căzut în războiu, și-a vândut o păreche de boi, cu 12 mii de coroane. Banii i-a căpătat toți în bani tipăriți pe o singură parte. La câteva zile îi spun oa-

— Să trăiți, domnule căpitan!

Era un reangajat de vre-o 25—26 de ani, înalt, bălan, slăbuț și cam ciupit de vărsat.

Căpitanul îl măsură din ochi spre a vedea dacă are ceva nereglementat în uniformă lui și îi ordonă să se dea mai aproape de el. Plotonierul major făcu un pas spre ofițer și se opti, uitându-se drept în ochii căpitanului.

Acesta îl întrebă/atunci:

— Ai auzit că la fortul Ghionoaia au fost prinși mai zilele trecute niște indivizi suspecti?

— Am auzit! — răspuse reangajatul.

— Înțelegi ce fel de negustori sunt ăia?

— Da! — se grăbi a spune subalternul.

— Ei, astfel de nelegiuți nu trebuie să se apropie de fortul nostru.

— Am înțeles!

— Pentru aceasta trebuie să veghem cu toții.

— Da, să trăiți, domnule căpitan!

— Să indesești chiar de astăzi sentinelele, repetându-le consemnul de a nu lăsa pe nici un străin să se apropie de fort, să înveți pe soldați să nu intre în vorbă cu orice drumeț și să nu răspundă acelor ce i întrebă cine știe ce despre fort.

În acest timp ordonanța veni cu calul. Căpitanul se opri și spuse soldatului să-l mai plimbe puțin. Dar calul nu se lăsa dus. Era un roib deschis, bine legat, plin la trup, cu finerele subțiri și copita ca de cremene, cu pânțelele supt, cu fruntea pătrată pe care se lăsa un moț lung, cu niște ochi neastâmpărați, cu nările mari, roșii ca jăraticul. Il chema Smeu. Venind lângă stăpânul lui, el începu a necheza voios și apoi juca. Toate sforțările ordonanței de a-l îndepărta erau zadarnice. Căpitanul se apropie de el și începu a-i vorbi:

— Ce vrei tu, mă hoțule? Vrei zahăr? Hai?

Apoi îl mângăie pe ochi, îl trase ușor de moț, îi dădu două bucăți de zahăr pe care calul le ronțăi cu multă plăcere, îl bătă ușor cu palma pe gât și făcu semn ordonanței să se depărteze cu el. Animalul se lăsă în cele din urmă dus de lângă stăpânul său, iar acesta se întoarse către plotonierul major care stătuse tot timpul în poziție de „drepti” și-i zise:

— Trebuie să alegem vreun gradat mai deștept care să dea târcoale prin prejurul fortului și să observe toate drumurile și potecile.

— De că... domnule căpitan!

— Dacă întâlnești vreun drumeț care îți dă de bănuț, intră în vorbă cu el și începe a-l descoase. Cât vei vedea că se cam încurcă în răspunsuri, pune-i mâna în ceafă și adu-l în fața mea.

— Am înțeles!

Ordonanța se apropie cu calul. Căpitanul mai aruncă o privire de înțelegere plotonierului major, încălecă și plecă.

Rămas singur, plotonierul major începu a se gândi la cele ce-i spusese căpitanul. El citise pe ici pe colea câte ceva despre spioni și își închipuia ce sunt în stare să facă acești nelegiuți pe cari el îi ura cu toată puterea sufletului său primitiv și drept. Să-i fi dat căpitanul pe seamă un spion, el i ar fi cuprins gâtul cu amândouă mâinile și l-ar fi sugrumat fără cea mai mică muștrare de cuget. Căci după credința plotonierului major Iordache Marin, un spion e o fiară spurcată care trebuie pur și simplu stărpită de pe fața pământului.

La „teoria” din acea seară, plotonierul major învăță pe soldați să fie băgători de seamă, să nu prea lege vorbă cu oricine și să nu lase pe nici un străin să intre în fort.

Chiar în clipa când plotonierul major isprăvi de vorbit, pică și căpitanul Băltărețu care spuse cu voce tare:

menii, că banii aceia nu mai sunt buni. Ce să faci biata muiere? Și-a vândut cele 12 mii de coroane pe 3 mii de coroane tipărite pe amândouă părțile. Adecă în loc de o păreche de boi s'a ales cu un vițalș.

S'apoi să ne gândim numai bine, că cine a știut și a băgat de seamă înainte cu o lună, că sunt ei bani de ediția a doua? Nici prin minte nu ne trecea. Cei mai mulți dintre țărani nici acum nu-i cunosc, deși se deosebesc prin culoare, iară în marginea stângă pe amândouă părțile e tipărit cu negru II. kiadás ori II. Auflage. Dară de aceștia nu sunt mulți. Paguba nu e așa de mare.

Cu atât mai multă pagubă vor avea însă oamenii cu banii rupți și lipiți. Până acum, dacă aveam bani rupți, îi duceam la perceptorie (steueramt, adohivatal) și ni-i schimbam, acum zadarnic mergem cu ei acolo, nu ni-i primește nime. Și apoi eu cred, că mai mult de jumătate din banii pe cari li avem, sunt, dacă nu rupți în două și în patru, cel puțin lipiți? Ce să facem noi cu banii aceștia? Să-i păgubim toți?

Intrebăm pe Domnul șef al resortului de finanțe, nu s'ar putea oare schimba această ordonanță? Nu se gândește D Sa, că jumătate din banii cari sunt în circulație sunt aceia, cari nu se primesc spre stampilare și că astfel păgubim jumătate din banii pe cari atâtea văduve și orfani i-au câștigat în sudoarea feței lor? Ne rugăm să ni se facă dreptate și o cerem pe calea aceasta, căci astăzi dietă nu avem. Crădem că vom fi ascultați și astfel sărăcimea nu va fi adusă la sapă de lemn.

Avis.

În afacerea stampilării bancnotelor de coroane, comunicăm publicului, cumcă stampilarea se încheie necondiționat la 10 Iulie și prin urmare nu se va prolunga. Se vor stampila inclusive toate bancnotele livrate la locurile de stampilare până în 10 Iulie 6 ore seara.

Totodată se anunță, că bancnotele de 20 coroane ediția II, precum și cele de 10.000 coroane, în sensul ordonanței întregitoare, încă se admit la stampilare. Comisiunilor de stampilare li s'a dat ordin în sensul acesta.

Res. Finanțelor.

Scoli pentru profesori și învățători.

Înfăptuirea idealului nostru național va aduce o mare schimbare și pe tărâmul învățământului. Astfel se vor înființa o mulțime de școli nouă cu limba de învățământ românească. Pentru ca să avem profesori și învățători deajuns la aceste școli, s'au luat măsuri din partea resortului de învățământ, ca să se țină cursuri de vară, unde aceia cari au de gând la toamnă să învețe pe alții, ei înșiși să fie pregătiți la aceasta. Astfel s'a început pregătirea profesorilor la Cluj, iar a învățătorilor la Săliște, luând parte la deschiderea sărbătorească a acestor cursuri o seamă din cei mai luminați bărbați ai neamului nostru, în frunte cu dl Dr. V. Braniște, șeful resortului învățământului. La 2 Iunie s'au deschis școlite la Cluj unde s'au adunat 400 de viitori profesori, iar Duminica trecută s'a început pentru 300 de învățători școala în Săliște, cu care prilej atât dl Braniște cât și dnii Dr. Lupaș, Dr. Ghibu și Dr. Mateiu au rostit înălțătoare cuvântări.

Dorim viitorilor noștri dascăli voie bună și spor la lucru!

Cursuri pentru profesori, învățători și profesoare.

Seria cursurilor organizate de resortul cultelor în vederea trebuințelor școlare dela toamnă a început. La 15 Iunie s'a deschis la Cluj cursul pentru pregătirea de profesori de liceu, școli normale comerciale și civile. 500 de ascultători urmează aceste cursuri. Lecțiile le predau 32 profesori din toate provinciile românești (majoritatea din vechiul regat). Tot acolo s'a deschis și cursul pentru pregătirea profesorilor de muzică. Asemenea și un curs pentru studenții ce vor să învețe limba engleză și franceză în vederea continuării studiilor la școlile superioare din apus.

Tot la 15 Iunie s'au deschis cursurile de învățători ajutori la Săliște. Sunt înscriși peste 200 de inși. Corpul didactic e alcătuit dea-

semenea din elemente de aici și din România veche.

La 1 Iulie s'au deschis cursurile de completare pentru învățătorii români dela școalele de stat din (nordul) Transilvaniei. La Baia mare, Oradea Mare. La ambele aceste cursuri s'au înscris până acum aproximativ la 250 învățători. Atât La Oradea Mare cât și la Baia Mare pe lângă profesorii ardeleni, funcționează și câte 5 profesori din România veche. Scopul acestor cursuri este introducerea învățătorilor în cunoașterea cât mai temeinică a limbei și literaturii romane, istoriei și geografiei a României întregite, a muzicii noastre naționale și a problemelor nouă pe cari au să le servească școala de stat românească, care începe la toamnă. În legătură cu aceste cursuri funcționează și câte o școală de aplicație condusă de învățători din România.

Tot la 1 Iunie începe la Brașov cursurile pentru pregătirea conducătoarelor pentru grădinițele de copii. S'au înscris până acum vreo 30 ascultătoare.

În afară de pregătirile pe cari le-a luat resortul cultelor în vederea trebuințelor școlii românești s'au luat măsuri și pentru satisfacerea trebuințelor și celorlalte naționalități conlocuitoare, potrivit situației schimbate. Astfel La 1 Iulie se vor deschide în Sibiu trei serii de cursuri pentru profesorii de celelalte naționalități și anume: 1. Un curs pentru profesorii sași. 2. Un curs pentru profesorii dela școalele secundare confesionale ungurești și. 3. Un curs pentru profesorele dela școalele de călugărițe catolice. La aceste cursuri se vor preda lecții de istorie și geografie și de limba și literatura românească. Lecțiile se dau în limba germană, respective maghiară de către profesori români ardeleni. Toți cursiștii sunt întreținuți pe cheltuielile statului.

Liceul din Petroșeni se va preface în viitor în liceu teinic, corespunzător nevoilor speciale ale regiunii respective.

Cine știe

178 3-8

ceva despre Vasile Cocan născut în 1895 în Kistelec, plasa Șarmașul-Mare, fost caporal la reg. 62, comp. 11. Și-a pierdut urma la Luck în jumătatea primă a lunii Octomvrie 1915. Să înștiințeze lui Todor Cocan măestru, Cistelec u. p. Báld Kolozs m.

— Bună seara, tunari de cetate!
— Trăiți! — răspunseră soldații, cântând puțin acest cuvânt.

Căpitanul se întoarse către plotonierul major pe care-l întrebă despre ce a vorbit soldaților.

— Despre spioni — răspunse Iordache.

— Foarte bine! — zise căpitanul.

Apoi către soldați și gradați:

— Un spion e cea mai ticăloasă ființă de pe fața pământului, un șarpe înveninat o dihanie foarte primejdioasă. El se furișează printre soldați și trage cu urechea la ce vorbesc ei. Aude un cuvânt dela unul, alt cuvânt dela altul, alt amănunt dela alții și leagă, spre a pătrunde adevărul. De aceea datoria voastră cea dintâi și cea mai grea este să tăceți! Să vă țineți gura! Să nu vorbiți între voi nimic despre ce este sau despre ce se întâmplă în fort, față de streini. Să fiți muți!

Dacă vă întreabă cineva cine știe ce despre fort, voi să vă uitați bine la el și să-l întrebați numai atât: dar pentru ce vrei să știi D-ta acest lucru? Și să nu-i dați nici-o lămurire.

Cei mai mulți din spioni nu întrebă însă nimic pentru că se gândesc ei că poate nu prea ar afla cine știe ce lucru mare.

De aceea ei vor să vadă cu ochii lor ceace le trebuie și pentru aceasta nu numai că nu intră în vorbă cu nimeni, dar se ascund de lume, se furișează cât pot mai mult spre a nu atrage luarea aminte a nimănui. Voi să fiți deci cu ochii 'n patru! Să vă uitați cu aceiași băgare de seamă și la un cerșetor zdrențaros și la un călugăr bărbos și la un vânător și la orice strein — ori cum ar fi el îmbrăcat — care și face drum pe lângă fortul nostru.

Sunt alte dihanii de astea care înadins se lasă a fi arestate de voi spre a fi aduse în curtea fortului unde până să dați voi de veste șefilor voștri, ele au și ochit ceace urmăreau și și-au însemnat în minte ceace le trebuia. Unii sunt atât de ageri că dintr'o singură aruncătură de ochii au prins în mintea lor toate amănuntele întocmai ca un aparat de fotografie. L-ai prins, îl cauți, îl descoși, îl sucești, nu găsești nici o umbră de dovadă că ar fi vreun spion și trebuie să-i dai drumul. Atât a vrut și el!

Prin urmare nu prea cărați pe toți streinii prin curtea fortului. Ori dacă-i apropiati, legați i la ochi.

Isprăvind de vorbit, căpitanul își plimbă liniștit privirea peste trupă. Toată lumea

il ascultase cu cea mai mare luare aminte. Acum era momentul de a alege vreun gradat pe care să-l însărcineze cu supraveghierea împrejurimilor fortului. El chemă de-o parte pe plotonierul major și-l întrebă care ar fi după părerea lui gradatul căruia i-ar putea da o astfel de însărcinare. Reangajatul se gândi puțin apoi, șopti:

— Nici unul nu e mai potrivit decât caporalul Haiducu. Asta e cel mai ager, cel mai desghețat și cel mai curajos.

Căpitanul aprobă: caporalul Haiducu i se părea și lui cel mai bun.

De aceea, fără să piardă timp îl chemă în cancelarie și acolo îi făcu o adevărată școală învățându-l cum să se furișeze ziua spre a nu fi observat, cum să se miște când e descoperit, cum și ce să întrebe pe drumeții suspecti cum și ce să răspundă, cum să observe, cum să însemneze observațiile lui, cum să atace, cum să se apere și cum să înconjoare vre-o primejdie.

Apoi îl examină întocmai ca pe un școlar spre a vedea dacă a înțeles pe deplin cele spuse. Și când eși din cancelarie Haiducu avea urechile roșii de par'că i le frecase cineva tot timpul în mâni.

(Va urma.)

C. Sandu Aldea.

RĂVAȘUL SĂPTĂMÂNII

Sibiu 6 Iulie 1919.

† Petre P. Carp.

Zilele trecute a murit în Moldova vestitul bărbat politic P. Carp. A fost un om căruia mai pesus de toate i-a plăcut cinstea, dreptatea și adevărul.

La 24 Iunie la ora 11 dimineața, a avut loc înmormântarea în parcul dela Țibănești de către preotul din Țibănești și cel din Todirești.

Coșciugul dus de țărani dtn Țibănești a fost dus la groapa situată în partea din fund a parcului, acolo unde a fost îngropat și fiul său, căpitanul Carp, mort în acest războiu.

Slovacii la dl Maniu. Zilele trecute s'a prezentat la dl Maniu, președintele C. D. o deputațiune a Slovacilor din Bichis-Ciaba și Szarvas aducând un memoriu în care cer ca aceste orașe cu ținuturile lor să nu fie lăsate pradă ungarilor, ci să fie alipite la teritoriul României. Ei au spus, că vor face o declarație sărbătorească în sensul acesta pe care o vor trimite conferinței de pace.

Locomotive sosite în România. Din cea dintâi ceată de 50 locomotive date de Franța României au sosit în țară până acum 28 în cea mai mare parte americane. Celelalte 22 vor sosi peste câteva zile. Guvernul a primit înștiințarea, că ni s'a mai dat încă alte 50 de locomotive.

Bandele bulgare atacă patrulele românești. În noaptea de Luni spre Marți, satul Pelica a fost atacat de o bandă bulgară îmbrăcată în uniforme și armați militarește.

Șeful postului, plutonierul Lișița Ștefan luând de cu seară măsură întrucât se aștepta la un astfel de atac, la venirea bandei a deschis îndată focul.

Un bulgar a fost rănit și transportat la spitalul din Turtucaia.

Răniți dela celălalt atac, de la Kotadic sunt în afară de pericol. Grație îngrijirilor d-lui dr. Nicolau, medicul spitalului din Turtucaia.

Locurile de unde se pot trimite bani pe poștă, sunt următoarele: Abrud, Blaj, Bistrița, Brașov, 1 și 2, Dej, Deva, Dicioșanmartin, Făgăraș, Alba-Iulia, Chezdi-Odorheiu, Cluj, 1, Târgu-Murăș, Mediaș, Aiud, Sibiu 1, Năsăud, Petroșeni, Sighișoara, Sebeszentgyörgyi, Reghinul-Săseșc, Sebeșul-Săseșc, Orăștie, Turda, Hunedoara, Brad, Erzsébetváros, Gyergyoszent-Miklos, Uioara, Gherla, Agnita, Ocna-Sibiului, Oradea Mare 1 și 2, Beiuș, Baia-Mare, Careii Mari, Sătmăr 1 și 2, Șimleul-Silvaniei, Zălau, Sighetul Marmăției 1, Ermihalyfalva, Marghita, Vascau, Tașnad, Șomcuta mare, Jibău, Crasna.

Costul unui formular de mandat este de 10 fileri, iar taxele ce se iau pentru valoarea mandatului sunt: până la 100 cor. câte 25 fileri, de fiecare 25 cor. sau fracțiune de 25 cor., iar dela 100 cor. până la 500 cor. câte 50 fileri de fiecare 100 cor. sau fracțiune de 100 cor.

Nu se admite nici o corespondență scrisă pe cartoușul mandatului, deasemenea este interzisă subtragerea unor cuvinte, ori litere. Adresa expeditorului să fie lămurit scrisă spre a se aviza în caz când plata nu s'ar putea face.

Director Central al Poștelor *Maior.*

Minunile timpului nostru. Meșteșugul sburătorului cu aeroplanul face pe zi ce trece tot mai mari minuni. Așa ni se povestește că învățații vor face anul acesta cercetări asupra cerului din aeroplane. Profesorul David Tidd, cetitor în stele sau cum se zice în limba învățaților astronom a plecat zilele trecute la Montevideo, un oraș în America,

pentru a cerceta din aeroplan întuncimea soarelui care avea să se întâmple la 29 Maiu. Nădăjduia chiar să ia și fotografiile cu prilejul aceasta la o înălțime de 4000 metri.

Cât vor plăti burlacii în Serbia? Ministerul de finanțe sârb a alcătuit un proiect de lege care-l va înainta parlamentului îndată ce acesta își va începe lucrarea. În temeiul acestei legi, toți bărbații necăsătorii, văduvi, divorțați și fără copii, în vârstă dela 25—60 de ani, sunt supuși cu începere dela 1 Ianuarie 1920 la o dare stabilită de 240 dinari, fără privire la starea lor materială.

Scufundarea vaselor germane.

Telegrame oficiale din Londra aduc știrea, că vapoarele germane închise în Scoția au fost scufundate de marinarii lor nemți. Aproape toți marinarii de pe aceste vase și conducătorul lor au fost germani, cărora, conform armistițiului, li s'a încredințat paza acestor vapoare. Toți aceștia sunt arestați acum pe bordul vaselor engleze. Au fost scufundate 5 cruciștoare, alte trei au fost împotmolite precum și 18 contra-torpiloare. Mai multe bărci germane ieșind la larg încercară să se depărteze de vapoare. Provocate fiind de englezi să se oprească nu s'au învoit, iar aceștia deschizând focul asupra lor au ucis și rănit mai mulți marinari.

Vapoarele scufundate sunt o parte din vasele de războiu germane ce trebuiau predate Franței.

Ministrul de marină francez dl Georges Lygues a declarat că Germania va trebui să dea cea mai deplină reparație pentru acest fapt săvârșit prin neținerea armistițiului.

Societatea ocrotirilor din războiu secția Regională Sibiu.

Inștiințare.

În Septembrie 1919 se va deschide în Cluj un Institut cu menirea de a forma *Surori de ocrotire*, cari vor fi îndrumătoarele poporului nostru în igiena căsii, combaterea boalelor infecțioase, îngrijirea mamei și a primului născut. Ele, prin sfat și fapt, vor crește tineretul la un trai trupesc și sufletesc sănătos.

Cursul va ține un an. Regimul Institutului este *Internat*. Surorile vor fi crescute pe spesele Statului și după absolvirea cu succes a cursului vor fi funcționare de stat. Se primesc de preferință fete și femei între 20—40 ani, având 5 clase civile ori secundare în cazuri excepționale și mai puțin. Studentele, ce se vor distinge vor fi trimise în străinătate unde își vor îmbogăți cunoștințele.

Cererile de înscriere se adresează dimpreună cu actele și certificatele candidatei la *Resortul Ocrotirilor Sociale, strada Friedenjels 16 Sibiu*, până la 15 August a. c. Cererile intrate până acum se mențin. Candidatele sunt rugate să se prezinte personal, în măsura posibilului. Orele de oficiu sunt dela 11—12 a. m. 3—6 p. m.

Medicii, preoții, învățătorii și alți intelectuali sunt rugați să facă propagandă pentru această cauză.

Sanda Dr. I. Mateiu m. p.
consilieră.

Dr. Iuliu Moldovan m. p.
secretar general.

Odăi de pasageri de închiriat Sibiu, Piața gării Nr. 1. 185 1—4.

Cantor-învățător

eventual învățătoare

se caută la stațiunea gr.-cat. română din frunțaș mare-comună Craiudorolj, județul Sătmăr (Királydaróc, poșta în loc, gara Mof-tinul-mare, depărtare 11 km.)

I. Dotație asigurată prin cartea de leață: 1. cvartir frumos în natură, cu grădină de 1000 st. □ și clădiri plugărești. 2. Un drept de pășunat socotit la 4 coroane (de fapt 50 cor.). 3. 12 hl. grâu, jumătate curat, jumătate săcăreț prețuit total la 1000 cor., 4. ștolele cantorală 50 cor. (de fapt 2—300 cor.) 5. Bani gata din lada bisericeii 700 cor. 6. Restul ajutor de stat ca și înainte.

II. Onorare pentru conducerea corului, lucru de mână și 1. pământ cantoral 20 cubule (à 120 st. □), șes comasat foarte bun a cărui arândă se poate socoti minimal la 1600 cor., 2. 12 hl. mălaiu grăunțe, 3. alte opt drepturi de pășunat valorând 400 cor. anual.

În caz că s'ar alege învățătoare, aplica- caia are să se îngrijească, în înțelegere cu senatul, de cantor, dându-i acestuia o odaie din cvartir, jumătate din grădină și pământul cantoral, cei 12 hl. mălaiu, 4 pășunării și ștolele cantorală.

Reflectanții au să cânte în strană înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sărbătore, iar reflectantele să se prezinte personal în ziua alegerii.

Termin de concurs 20 Iulie n. a. c. Rugărilor se vor adresa senatului școlar interesat. Cântăreții buni și pricepătoarele de muzică instrumentală vor fi preferați.

G Stanciu.

193 1—2 protopop — paroh, prezid. școl.

Anunț.

Aduc la cunoștință cum că mi am deschis în Orăștie un atelier de compactorie executând tot felul de lucruri de compactorie și galanterie de brânze pe lângă prețuri moderate. Tot odată rog sprijinul binevoitorilor noștri români din loc și jur cu stimă: Valeriu Simtion, măestru compactor Orăștie. 182 2—2

Cinematograful orașului Sibiu.

Directoară: d-na H. Scholtess. Dă reprezentații zilnic la orele 9 seara, Dumineca două reprezentații una la 6^{1/2} și cealaltă la 9.

2—10 Cinematograful „Apollo” în Gesellschaftshaus.

Directoară: d-na Toth. Dă reprezentații zilnic la orele 9 seara. Dumineca două reprezentații: una la 6^{1/2} și cealaltă la orele 9.

Mersul trenurile în Sibiu. Valabil din April:

1. Sibiu — București pleacă ora 5.44 p. m.
2. București — Sibiu sosește 11.00 a. m.
3. Sibiu — Copșa-mică pleacă 6.20 a. m.
4. " " " " 4.02 p. m.
5. Copșa-mică — Sibiu sos. 11.35 a. m.
6. " " " " 10.05 p. m.
7. Sibiu — Vințul de jos pleacă 8.00 a. m.
8. Vințul de jos — Sibiu sos. 7.30 p. m.
9. Sibiu — Căneni pleacă 5.23 a. m.
10. Căneni — Sibiu sosește 7.04 a. m.
11. Sibiu — Căneni pleacă 7.04 a. m.
12. Căneni — Sibiu sosește 10.30 a. m.
13. Sibiu — Sighișoara pleacă în fie-care Luni, Mercuri și Vineri 7.43 a. m.
14. Sighișoara — Sibiu sosește în fie-care Marți, Joi și Sâmbătă 7.00 p. m.